

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 19. De Mendacio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

§. XIX.

De Mendacio.

I. Est voluntaria locutio contra mentem; de qua Ascetæ quatuor specialiter sunt observanda.

II. Primum est, ut bene observet discrimen inter mentiri & verum occultare; nam ut rectè S. Augustinus dixit: aliud est mentiri, aliud verum occultare. Siquidem aliud est falsum dicere, aliud verum tacere, ut si quis fortè ad istam visibilem mortem non vult hominem prodere, paratus esse debet verum occultare, non falsum dicere, ut neque prodat, neque mentiatur, ne occidat animam suam pro corpore alterius. Verum autem occultavit & Dominus, cùm discipulis nondum idoneis dixit: Multa habeo vobis dicere, sed nunc non potestis portare illa. Et Apostolus Paulus cùm ait: Non potui loqui vobis quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus. Unde manifestum est, non esse culpandum, aliquando verum tacere, falsum autem dicere non invenitur concessum etiam perfectis.

III. Secundum est, ut diligenter caveat ipse, aliòsque absterreat ab errore, in quem nonnulli, etiam magni Ascetæ inciderunt, dum judicaverunt, mendacium saltem in casu magni boni procurandi, aut magni mali avertendi licitum esse. Quam doctrinam fusè refutat S. Augustinus, dum ait: Quo constituto (nempe quod mendacium omne sit peccatum) quis commovebitur illis exemplis, cùm dicitur: Quid si homo ad te confugiat, qui mendacio tuo à morte possit liberari? illa enim mors, quam stulti timent homines, qui peccare non timent, non animam, sed corpus occidit, sicut Dominus in Evangelio docet; unde præcepit ne

ipsa timeatur. Os autem, quod mentitur, non
 pus, sed animam occidit. His enim verbis apertim
 scriptum est. Os, quod mentitur, occidit animam.
 Quomodo ergo non perversissime dicitur, ut alter
 poraliter vivat, debere alterum spiritualiter mori?
 & ipsa dilectio proximi ex sua cujusque dilectione
 minum accepit: Diliges, inquit, proximum, sicut
 ipsum. Quomodo ergo, quisquis diligit tanquam
 ipsum, cui ut præstet temporalem vitam, ipse amittat
 æternam? non est jam diligere seipsum, sed plus, quam
 seipsum. Certè quàm perniciosa sit hæc doctrina, id
 sanctus paulò post sequentibus verbis ostendit:
 omnis doctrina veritatis aufertur, cedens licenti-
 mæ falsitati, si mendacio vel officioso alicunde per
 trandi datur locus. Aut enim temporalia commoda
 vel propria, vel aliena, veritati præponit, quicumque
 mentitur, quo quid potest esse perversius? Certè
 injuria DEO illata gravior est omni humano malo. Quod
 omnia alio argumento confirmans S. Bernardus, inquit,
 lum, inquit, jultum mendacium: omne mendacium
 omnibus est peccatum: omne, quod à veritate discor-
 dat, iniquitas est. Si mendacium apud omnes dam-
 rur; Si falsitas humano judicio punitur, quanto magis
 ante DEUM, qui est testis verborum & operum? an
 quem etiam de verbo otioso unusquisque ratione
 redditurus est.

IV. Tertium est, ut bene observet, viris per-
 ctis specialiter fugiendum esse hoc vitium; uti re-
 docuit S. Gregorius, dum dixit: Mendacij omne
 nus perfecti viri summopere fugiunt, ut nec vita
 cujus per illorum fallaciam defendatur, ne suæ animæ
 noceant, dum prodesse nituntur carni alienæ; quam
 quæ

quam hoc peccati genus facillimè credamus relaxari. Nam si quælibet culpa sequenti solet pia operatione purgari, quantò magis hoc facillè abstergitur, quod mater boni operis ipsa pietas admittit? Sed & aliam rationem affert S. Augustinus, dum ait: non enim ita peccat, qui consulendi, quomodo ille, qui nocendi voluntate mentitur; nec tantùm nocet, qui viatorem mentiendo in aduersum iter mittit, quantùm is, qui viam vitæ mendacio fallente depravat. Unde alibi dixit: Perfectorum præceptum est, non mentiri, sed nec velle mentiri.

V. Quartum est, ut sciant solvere argumenta eorum, qui mendacium licitum esse, variis exemplis conantur evincere. Qua in re facem præferens S. Augustinus, quando, inquit, nobis de Scripturis Sacris mentiendi proponuntur exempla, aut mendacia non sunt, sed putantur esse, dum non intelliguntur; aut si mendacia sunt, imitanda non sunt, quia iusta esse non possunt. Unde obstericibus his, & Rahab meretrici benefecit DEUS, non quia mentitæ, sed quia misericordes fuerunt in homines DEI. DEUS uno tempore in una causa vidit factum misericordiæ, & factum fallaciæ; bonum remuneravit, & propter hoc bonum, malum illud ignovit. Jacob, quod matre fecit authore, ut Patrem fallere videretur, si diligenter & fideliter attendatur, non est mendacium, sed mysterium. In figuris enim, quod velut mendacium dicitur, bene intellectum verum invenitur.

§. XX.

De Otio.

I. Est cessatio ab utili negotio; de quo tria bene ponderanda sunt Ascetæ. II. Pri-